

Μόνιμη Επιτροπή Μεταφορών,
Συγκοινωνιακών Έργων και
Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού ΤΕΕ-TAK

Δευτέρα 21 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΡΟΣ Διοικούσα Επιτροπή ΤΕΕ-TAK

Θέμα: Απόψεις της ΜΕ Μεταφορών, Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού σχετικά με το «Αίτημα επιστημονικής παρέμβασης και τεχνικής αξιολόγησης σχετικά με τη σχεδιαζόμενη χωροθέτηση δομής φιλοξενίας στο πρώην εργοστάσιο Σκουλούδη»

Στη ΜΕ Μεταφορών, Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού του ΤΕΕ-TAK ζητήθηκε στις 4/8/2026 από το ΤΕΕ/TAK να διατυπώσει τις απόψεις της σχετικά με το «Αίτημα επιστημονικής παρέμβασης και τεχνικής αξιολόγησης σχετικά με τη σχεδιαζόμενη χωροθέτηση δομής φιλοξενίας στο πρώην εργοστάσιο Σκουλούδη.» το οποίο κατατέθηκε από τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σταυρακίων, τον Πρόεδρο ΟΕΒΕΝΗ, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Αθανάτων και κατοίκους της ευρύτερης περιοχής.

Η ΜΕ Μεταφορών, Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού **συνεδρίασε διαδικτυακά την Πέμπτη 10/9** στις 19.30 με παρουσία 7 εκ των 12 μελών της.

Στο αίτημα οι φορείς εκφράζουν την **ανησυχία** τους σχετικά με:

« [...]

- την καταλληλότητα του ακινήτου για χρήση που συνεπάγεται συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ατόμων,
- τις συνθήκες πυροπροστασίας και την ασφαλή εκκένωση της περιοχής σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης,
- τις επιπτώσεις της γειτνίασης με μη οριοθετημένο ρέμα (που στο παρελθόν έχει δώσει πλημμυρικά φαινόμενα) και την ανάγκη συνεκτίμησης των σχετικών τεχνικών δεδομένων,
- την επάρκεια των οδικών υποδομών και της κυκλοφοριακής εξυπηρέτησης,
- και τη συμμόρφωση του ακινήτου με το ισχύον πολεοδομικό και τεχνικό πλαίσιο.»

Και καλούν το ΤΕΕ-TAK να εξετάσει τα άνω ζητήματα, να διατυπώσει τεχνική γνώμη ή παρατηρήσεις, να αναδείξει τις τεχνικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για μια τέτοια εγκατάσταση, και να συμβάλλει ώστε κάθε σχετική απόφαση να βασίζεται σε αντικειμενικά δεδομένα και στις αρχές της ασφάλειας, της νομιμότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η ΜΕ Μεταφορών, Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού του ΤΕΕ-TAK – στο πλαίσιο του ειδικού αντικειμένου της - δια του παρόντος εστιάζει αποκλειστικά στα

ζητήματα που σχετίζονται με την επάρκεια των οδικών υποδομών, την κυκλοφοριακή εξυπηρέτηση της εγκατάστασης, την οδική ασφάλεια και την εύρυθμη εξυπηρέτηση των μετακινούμενων.

1. Μία αρχική παρατήρηση ως προς την αξιολόγηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων και των βασικών στοιχείων εξυπηρέτησης των μετακινήσεων των νέων χωροθετήσεων

Με αφορμή το συγκεκριμένο αίτημα, η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να καταγράψει έναν ευρύτερο και σημαντικό προβληματισμό.

Είναι η πρώτη φορά που ζητείται από τη ΜΕ Μεταφορών, Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού να συνδράμει στην αξιολόγηση της επάρκειας των οδικών υποδομών και την κυκλοφοριακή εξυπηρέτηση αλλά και ευρύτερα των κυκλοφοριακών επιπτώσεων που συνδέονται με τη χωροθέτηση μιας ΝΕΑΣ σημαντικής χρήσης γης.

Η πρωτοβουλία αυτή κρίνεται ως θετική. Δημιουργεί, ωστόσο, εύλογο προβληματισμό το γεγονός ότι αντίστοιχη τεχνική συνδρομή και γνωμοδότηση του Τεχνικού Επιμελητηρίου δεν ζητείται συστηματικά κατά τη χωροθέτηση **άλλων μεγάλων χρήσεων και εγκαταστάσεων ή κατά την επέκταση υφιστάμενων μεγάλων εγκαταστάσεων**, οι οποίες αποδεδειγμένα αποτελούν σημαντικούς πόλους γένεσης και έλξης μετακινήσεων και μπορούν να επιφέρουν ιδιαίτερα σημαντικές επιπτώσεις στο γειτονικό οδικό δίκτυο όσο και στο ευρύτερο δίκτυο της περιοχής επιρροής, πολύ δε περισσότερο όταν αυτές εγκαθίστανται σε ήδη επιβαρυνμένες περιοχές.

Τέτοιες χρήσεις είναι, μεταξύ άλλων, μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και σύνθετα τουριστικά καταλύματα, υπεραγορές τροφίμων, αθλητικές εγκαταστάσεις (βλ. πρόσφατη συζήτηση για τη χωροθέτηση του νέου Γηπέδου του ΟΦΗ), εμπορικά κέντρα, νοσοκομεία και μεγάλες μονάδες υγείας, βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις logistics και άλλες αντίστοιχα μεγάλες αναπτύξεις.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αξιολόγηση της κυκλοφοριακής επίπτωσης μιας νέας σημαντικής χρήσης γης τόσο εκτός όσο και εντός σχεδίου **πρέπει να αποτελεί σταθερό στοιχείο του σχεδιασμού και όχι να ενεργοποιείται επιλεκτικά ανάλογα με το είδος της εγκατάστασης ή και το σκοπό του αιτούντα.**

2. Κυκλοφοριακή σύνδεση της εγκατάστασης με την Ε.Ο. 97

Η Εθνική Οδός Ηρακλείου – Φαιστού (Ε.Ο.97) αποτελεί Δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο και είναι αμφίδρομη με μέσο πλάτος 8μ.

Για τη λειτουργία εγκαταστάσεων εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης και εκτός ορίων νομίμως υφιστάμενων οικισμών, η σύνδεση με το εθνικό οδικό δίκτυο διέπεται από το Β.Δ. 465/1970, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, ιδίως με το Π.Δ. 118/2006.

Για εγκαταστάσεις που συνδέονται απευθείας με το Δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο προβλέπεται κατά κανόνα κυκλοφοριακή σύνδεση Τύπου Β, η οποία περιλαμβάνει συγκεκριμένες διαμορφώσεις εισόδου και εξόδου, λωρίδες επιβράδυνσης και επιτάχυνσης,

διαμόρφωση της ενδιάμεσης ζώνης, κατάλληλη οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση και ηλεκτροφωτισμό. Εναλλακτικά εξετάζονται συνδέσεις μέσω παράπλευρου δικτύου κατά την κείμενη νομοθεσία.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στις αριστερές στρέφουσες κινήσεις προς και από την εγκατάσταση, καθώς η λειτουργία της πρόσβασης δεν πρέπει να δημιουργεί σημεία σύγκρουσης ή συνθήκες αιφνίδιας επιβράδυνσης και αναμονής οχημάτων επί της Εθνικής Οδού.

Στο πλαίσιο αυτό και επιπρόσθετα της βασικής κυκλοφοριακής σύνδεσης της δομής - κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί, σε επίπεδο ευρύτερου σχεδιασμού αναβάθμισης της Ε.Ο. 97, η δυνατότητα δημιουργίας κατάλληλα χωροθετημένου κόμβου κυκλικής κίνησης, εφόσον η σχετική συγκοινωνιακή μελέτη τεκμηριώσει ότι αποτελεί την ασφαλέστερη λύση για την εξυπηρέτηση της περιοχής και των εκατέρωθεν εγκαταστάσεων και όχι αποκλειστικά της συγκεκριμένης δομής.

3. Επάρκεια του οδικού δικτύου και αναμενόμενη κυκλοφοριακή επιβάρυνση

Ως προς τη χωρητικότητα του οδικού δικτύου, από τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία δεν προκύπτει ότι η σχεδιαζόμενη κλειστή δομή φιλοξενίας και διαχείρισης μεταναστευτικών ροών αποτελεί χρήση ικανή, από μόνη της, να δημιουργήσει πρόβλημα κυκλοφοριακής ικανότητας στην Ε.Ο. 97.

Η Ε.Ο. 97 αποτελεί τον βασικό οδικό άξονα σύνδεσης του Ηρακλείου με τις Μοίρες, το Τυμπάκι και γενικότερα το νότιο τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου.

Επισημαίνεται ότι μια δομή φιλοξενίας μεταναστών δεν αποτελεί, από τη φύση της λειτουργίας της, χρήση υψηλής κυκλοφοριακής όχλησης. Οι φιλοξενούμενοι δεν προσέρχονται και δεν αποχωρούν καθημερινά με ιδιωτικά οχήματα, όπως συμβαίνει με ένα εμπορικό κέντρο, μια υπεραγορά, μια μεγάλη ξενοδοχειακή εγκατάσταση ή άλλη χρήση μεγάλης προσέλευσης κοινού.

Η μεταφορά των φιλοξενούμενων πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο οργανωμένα και συλλογικά. Κατά συνέπεια, η δυναμικότητα μιας δομής σε αριθμό φιλοξενούμενων δεν μπορεί να μεταφράζεται αυτομάτως σε αντίστοιχο αριθμό καθημερινών οχημάτων ή μετακινήσεων στο οδικό δίκτυο.

Οι τακτικές κυκλοφοριακές ανάγκες της εγκατάστασης αναμένεται να αφορούν κυρίως: τις μετακινήσεις του προσωπικού ανά βάρδια, τα οχήματα τροφοδοσίας, αστυνομικά και άλλα υπηρεσιακά οχήματα, λεωφορεία ή άλλα οχήματα οργανωμένης μεταφοράς των φιλοξενούμενων προς και από τη δομή, οχήματα υγειονομικών υπηρεσιών καθώς και οχήματα έκτακτης ανάγκης και Πολιτικής Προστασίας.

Ως εκ τούτου, δεν προκύπτει ότι η **συγκεκριμένη χρήση συνιστά από τη φύση της σημαντική πηγή κυκλοφοριακής όχλησης** ή ότι μπορεί να προκαλέσει ουσιώδη επιβάρυνση της υφιστάμενης κυκλοφοριακής ικανότητας της Ε.Ο. 97, ζήτημα ωστόσο που πρέπει να διερευνηθεί από τους αρμόδιους.

Η οριστική εκτίμηση, ωστόσο, πρέπει να βασιστεί στα πραγματικά στοιχεία λειτουργίας της δομής σύμφωνα με την προβλεπόμενη δυναμικότητα, τον αριθμό εργαζομένων ανά βάρδια και το μέσο μετακίνησής τους, τον ημερήσιο αριθμό οχημάτων τροφοδοσίας και υπηρεσιακών οχημάτων, τη συχνότητα οργανωμένων μεταφορών, τα ωράρια λειτουργίας και λοιπές παραμέτρους.

Το βασικό συγκοινωνιακό ζήτημα επομένως δεν είναι τόσο η χωρητικότητα της Ε.Ο. 97, λαμβάνοντας υπόψη ότι η θεωρητική κυκλοφοριακή ικανότητα είναι της τάξης των 1.700–2.000 ΜΕΑ/ώρα ανά κατεύθυνση, **όσο η ασφαλής κυκλοφοριακή σύνδεση και διαχείριση των κινήσεων** εισόδου και εξόδου από την εγκατάσταση.

4. Η ευρύτερη λειτουργία και οδική ασφάλεια της Ε.Ο. 97

Με αφορμή τη συγκεκριμένη χωροθέτηση, η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητο να επαναφέρει το ευρύτερο και διαχρονικό ζήτημα της λειτουργίας και της οδικής ασφάλειας της Ε.Ο. 97, ανεξάρτητα από τη χωροθέτηση της δομής.

Κατά μήκος σημαντικού τμήματος του άξονα έχουν αναπτυχθεί διαχρονικά πολυάριθμες βιομηχανικές, βιοτεχνικές, αποθηκευτικές, εμπορικές και λοιπές εγκαταστάσεις, με αποτέλεσμα τμήματα της Ε.Ο. 97 να παρουσιάζουν χαρακτηριστικά άτυπης ζώνης συγκέντρωσης παραγωγικών και επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Σημειώνεται δε ότι η άτυπη αυτή ζώνη καταγράφεται επίσημα σε όλους τους σχεδιασμούς (χωροταξικούς, πολεοδομικούς, logistics) της Κεντρικής Πολιτείας και της Τοπικής Διακυβέρνησης, χωρίς σαφείς προθέσεις περιορισμού και εξυγίανσής της.

Η κατάσταση αυτή έχει οδηγήσει στην ύπαρξη μεγάλου αριθμού σημείων πρόσβασης, εισόδων–εξόδων και κυκλοφοριακών συνδέσεων επί του ίδιου του εθνικού άξονα.

Κρίνεται, συνεπώς, αναγκαίο να πραγματοποιηθεί συνολικός **επανέλεγχος** των υφιστάμενων κυκλοφοριακών συνδέσεων κατά μήκος της Ε.Ο. 97 ως προς τη νομιμότητα, την ισχύ των σχετικών εγκρίσεων, τη συμβατότητα με τις σημερινές χρήσεις και κυρίως την οδική τους ασφάλεια. Όπου οι χρήσεις έχουν μεταβληθεί ή οι υφιστάμενες συνδέσεις δεν ανταποκρίνονται πλέον στα σημερινά δεδομένα, πρέπει να εξετάζεται η επικαιροποίηση ή νέα αδειοδότησή τους.

Η ανάγκη αυτή είναι ανεξάρτητη από τη σχεδιαζόμενη κλειστή ή ανοικτή δομή φιλοξενίας και διαχείρισης μεταναστευτικών ροών και αφορά συνολικά την ασφαλή λειτουργία ενός σημαντικού εθνικού οδικού άξονα.

Στο πλαίσιο μιας συνολικότερης αναβάθμισης πρέπει να εξεταστούν παρεμβάσεις όπως η βελτίωση της διατομής και της σαφήνειας των λωρίδων κυκλοφορίας, ο ασφαλής διαχωρισμός των αντίθετων ρευμάτων όπου αυτό είναι γεωμετρικά και λειτουργικά εφικτό, η διαμόρφωση ασφαλών ερεισμάτων ή λωρίδων έκτακτης ανάγκης, η ανάπτυξη παράπλευρου δικτύου και η συγκέντρωση των προσβάσεων σε οργανωμένους και ασφαλείς κόμβους.

5. Δημόσια συγκοινωνία και συλλογική μεταφορά

Η λειτουργία της νέας εγκατάστασης πρέπει επίσης να συνοδευτεί από κατάλληλο σχεδιασμό της συγκοινωνιακής της εξυπηρέτησης με δημόσια μέσα μεταφοράς.

Κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί η ενίσχυση της σύνδεσης της περιοχής με δημόσια συγκοινωνία, τόσο για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων σε αυτή όσο και για τις λοιπές λειτουργικές ανάγκες της εγκατάστασης και φυσικά των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

Η θέση των στάσεων, εφόσον απαιτηθούν νέες ή αναδιαμορφωθούν υφιστάμενες, πρέπει να εξασφαλίζει ασφαλή επιβίβαση και αποβίβαση και να αποτρέπει επικίνδυνες κινήσεις πεζών κατά μήκος ή εγκάρσια της Ε.Ο. 97.

Παράλληλα, οι οργανωμένες μεταφορές των φιλοξενούμενων πρέπει να πραγματοποιούνται με κατάλληλα οχήματα συλλογικής μεταφοράς και να υπάρχει εντός του γηπέδου επαρκής χώρος για την είσοδο, αναμονή, επιβίβαση-αποβίβαση και αναστροφή λεωφορείων, ώστε να μην πραγματοποιείται καμία σχετική λειτουργία επί του καταστρώματος ή του ερείσματος της Εθνικής Οδού.

6. Πρόσβαση οχημάτων έκτακτης ανάγκης και εξυπηρέτηση εκκένωσης

Ανεξάρτητα από τη μικρή αναμενόμενη επίδραση της εγκατάστασης στους συνολικούς κυκλοφοριακούς φόρτους, **διαφορετικό και ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα αποτελεί η λειτουργία της σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.**

Πρέπει να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη πρόσβαση πυροσβεστικών οχημάτων, ασθενοφόρων, και λοιπών οχημάτων της Πολιτικής Προστασίας.

Απαιτείται να υπάρχει σαφής επιχειρησιακός σχεδιασμός για τη μαζική και ασφαλή εκκένωση της εγκατάστασης σε περίπτωση έντονων καιρικών φαινομένων ή φυσικών καταστροφών, λαμβάνοντας υπόψη τη μέγιστη προβλεπόμενη δυναμικότητα, τον αριθμό εργαζομένων και επισκεπτών που ενδέχεται να βρίσκονται ταυτόχρονα στον χώρο, τα διαθέσιμα μέσα συλλογικής μεταφοράς και τη δυνατότητα ταυτόχρονης εισόδου οχημάτων έκτακτης ανάγκης και εξόδου λεωφορείων ή άλλων οχημάτων εκκένωσης.

7. Ασφαλή θεσμοθέτηση της χρήσης λόγω της γειτνίασης με ρέμα

Κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι τόσο η κυκλοφοριακή σύνδεση του ακινήτου όσο και εν γένει όλη η λειτουργία της μονάδας θα πρέπει να διασφαλιστεί από τυχόν πλημμυρικά φαινόμενα που μπορεί να προκληθούν από την γειτνίαση τους με τον Ξηροπόταμο.

Συμπερασματικά

Η ΜΕ Μεταφορών, Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού, **περιοριζόμενη στο επιστημονικό της αντικείμενο** και με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, επισημαίνει συνοπτικά ότι:

- Δεν προκύπτει ότι η σχεδιαζόμενη εγκατάσταση αποτελεί χρήση υψηλής κυκλοφοριακής όχλησης ή ότι μπορεί, από μόνη της, να δημιουργήσει ουσιώδες πρόβλημα κυκλοφοριακής ικανότητας στην Ε.Ο. 97.
- Κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η ασφαλής και νόμιμη κυκλοφοριακή σύνδεση με την Ε.Ο. 97, με κατάλληλη διαχείριση των κινήσεων εισόδου-εξόδου και ιδιαίτερα των αριστερών στρεφουσών κινήσεων, βάσει της απαιτούμενης συγκοινωνιακής μελέτης κατά την κείμενη νομοθεσία.
- Πρέπει να εξασφαλίζονται η ασφαλής συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση και η συλλογική μεταφορά, επαρκείς χώροι εκτός του ερείσματος της ΕΟ 97 για λεωφορεία και λοιπά οχήματα, καθώς και ασφαλής πρόσβαση οχημάτων έκτακτης ανάγκης και τεκμηριωμένος σχεδιασμός εκκένωσης.
- **Η σχεδιαζόμενη εγκατάσταση αναδεικνύει, αλλά δεν δημιουργεί, το ευρύτερο πρόβλημα λειτουργίας και οδικής ασφάλειας της Ε.Ο. 97.** Απαιτείται – όπως έχει τονιστεί και στο παρελθόν - συνολικός επανέλεγχος των υφιστάμενων κυκλοφοριακών συνδέσεων όλων των εγκαταστάσεων επί της Ε.Ο. και ολοκληρωμένος σχεδιασμός αναβάθμισης του άξονα της Ε.Ο. 97.
- **Η αξιολόγηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων κάθε νέας σημαντικής χρήσης, εντός ή εκτός σχεδίου, πρέπει να αποτελεί σταθερό στοιχείο του σχεδιασμού και όχι να ενεργοποιείται επιλεκτικά ανάλογα με το είδος της εγκατάστασης ή τον σκοπό του αιτούντα.** Αυτό αφορά μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, υπεραγορές, εμπορικά κέντρα, νοσοκομεία, βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, logistics, αθλητικές εγκαταστάσεις – όπως και στην πρόσφατη συζήτηση για τη χωροθέτηση του νέου Γηπέδου του ΟΦΗ – και γενικότερα κάθε σημαντικό πόλο γένεσης και έλξης μετακινήσεων.
- Από καθαρά κυκλοφοριακής άποψης και με βάση τα διαθέσιμα μέχρι σήμερα στοιχεία, δεν προκύπτει τεκμηριωμένη ανεπάρκεια της κυκλοφοριακής ικανότητας της Ε.Ο. 97 λόγω της συγκεκριμένης εγκατάστασης. Η οριστική αξιολόγηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων προϋποθέτει, ωστόσο, την τεκμηρίωση των πραγματικών χαρακτηριστικών λειτουργίας της εγκατάστασης και, ιδίως, την εξασφάλιση ασφαλούς και νόμιμης κυκλοφοριακής σύνδεσης, καθώς και την ασφαλή λειτουργία και εξυπηρέτηση των μετακινήσεων προς και από αυτήν.
- Οι παρατηρήσεις που καταγράφηκαν από τη ΜΕ Μεταφορών, Συγκοινωνιακών Έργων και Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού δε συνιστούν συνολική γνωμοδότηση επί της καταλληλότητας της χωροθέτησης, η οποία προϋποθέτει την αξιολόγηση και των λοιπών πολεοδομικών, περιβαλλοντικών, υδραυλικών και λοιπών ζητημάτων από τις αρμόδιες ειδικότητες και υπηρεσίες.